



## **CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ**

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04  
ZESPÓŁ REALIZACJI  
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17  
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24  
00 - 503 W A R S Z A W A  
TELEFAX 629 - 40 - 89  
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/139/139/98

### **PREFERENCJE PARTYJNE WE WRZEŚNIU**

KOMUNIKAT Z SETNEGO BADANIA AKTUALNYCH PROBLEMÓW KRAJU



WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH  
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wrześniowy pomiar<sup>1</sup> preferencji partyjnych dotyczących hipotetycznych wyborów parlamentarnych<sup>2</sup> realizowaliśmy w okresie, gdy trwała kampania wyborcza do władz samorządowych, w której uczestniczyły - i to w większym zakresie niż poprzednio - główne partie polityczne. Stworzyło to odmienny niż w ubiegłych miesiącach kontekst badawczy. Wprawdzie w pytaniach wyraźnie zaznaczone było, że chodzi o gotowość poparcia tej lub innej partii w wyborach parlamentarnych (uzyskane wyniki różnią się od preferencji dotyczących wyborów samorządowych<sup>3</sup>), jednak można przypuszczać, że wizerunki poszczególnych partii, jakie kreowały one w prowadzonej przez siebie kampanii, silnie oddziaływały na deklarowane preferencje. Niemniej była to sytuacja inna niż ta, z którą mieliśmy do czynienia w poprzednich miesiącach.

W wyborach parlamentarnych wzięłoby udział - według własnych deklaracji - 66% badanych (o 9 punktów procentowych więcej niż deklarowano w sierpniu i o 4 punkty więcej niż w lipcu).

Niezmiennie głównymi ugrupowaniami wyraźnie dystansującymi pozostałe są AWS i SLD. We wrześniu na czele rankingu sytuował się Sojusz Lewicy Demokratycznej. Stabilnym elektoratem nadal cieszy się trzecia na naszej liście Unia Wolności. Również dość stały elektorat ma Polskie Stronnictwo Ludowe, a także Unia Pracy, której aktualne notowania są bardzo zbliżone do jej najlepszego wyniku w tym roku.

---

<sup>1</sup> Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (100) przeprowadzono w dniach 17-22 września ‘98 na 1126-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

<sup>2</sup> Pytania brzmiały: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?” oraz „Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosowałby Pan(i) w tych wyborach?” Są to standardowe pytania stosowane przez nas w comiesięcznych pomiarach preferencji wyborczych.

<sup>3</sup> Por. komunikat CBOS „Polacy o wyborach samorządowych”, październik ‘98.

**POPARCIE DLA PARTII POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ  
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	'97							'98								
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII/IX	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
SLD	22	23	23	24	26	24	22	27	25	21	24	27	24	31	22	28
AWS	24	24	26	22	21	23	21	28	32	29	30	27	25	20	25	23
UW	8	8	8	8	7	6	10	15	15	14	14	12	15	13	13	12
PSL	10	10	7	10	8	9	8	7	8	10	8	6	7	6	10	8
UP	7	5	5	8	8	4	5	7	6	6	8	8	8	9	6	8
ROP	6	6	6	5	5	4	5	3	5	5	3	4	3	3	4	4
Inna partia*	2	5	4	2	3	4	2	2	2	3	4	4	4	4	5	3
Trudno powiedzieć	16	13	14	13	14	20	19	9	7	12	10	12	14	14	14	13
<b>N</b>	<b>735</b>	<b>744</b>	<b>777</b>	<b>779</b>	<b>691</b>	<b>759</b>	<b>1436</b>	<b>695</b>	<b>696</b>	<b>670</b>	<b>707</b>	<b>975</b>	<b>708</b>	<b>649</b>	<b>618</b>	<b>736</b>

\* W przedwyborczych pomiarach w ramach tej kategorii zliczone zostały wskazania na takie ugrupowania, jak: KPEiR RP, UPR, NChD Blok dla Polski oraz odpowiedzi „inna partia lub organizacja”.

Niezmiennie poniżej progu wyborczego sytuuje się ROP, podobnie jak zbiorczo wszystkie inne partie poza wymienionymi. Można więc powiedzieć, że - jak na razie - nie widać na scenie politycznej „nowej siły”. Jest mało prawdopodobne, by wyłoniła się ona spośród niezdecydowanych, gdyż można przypuszczać, że znaczną ich część stanowią osoby, które nie wezmą udziału w głosowaniu. Dotychczasowe doświadczenia wskazują bowiem, że zwykle mniej osób uczestniczy w wyborach, niż deklaruje taki zamiar w sondażach.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

## A N E K S

### PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

#### 1. Region północny:

09 woj. elbląskie  
10 woj. gdańskie  
17 woj. koszalińskie  
26 woj. olsztyńskie  
39 woj. słupskie  
41 woj. szczecińskie

#### 2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie  
12 woj. jeleniogórskie  
20 woj. legnickie  
45 woj. wałbrzyskie  
47 woj. wrocławskie  
49 woj. zielonogórskie

#### 3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie  
13 woj. kaliskie  
16 woj. konińskie  
21 woj. leszczyńskie  
29 woj. pilskie  
32 woj. poznańskie  
44 woj. toruńskie  
46 woj. wrocławskie

#### 4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie  
07 woj. ciechanowskie  
24 woj. łódzkie  
30 woj. piotrkowskie  
31 woj. płockie  
34 woj. radomskie  
37 woj. sieradzkie  
38 woj. skierniewickie

#### 5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie  
03 woj. białostockie  
06 woj. chełmskie  
22 woj. lubelskie  
23 woj. łomżyńskie  
28 woj. ostrołęckie  
36 woj. siedleckie  
40 woj. suwalskie  
48 woj. zamojskie

#### 6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie  
18 woj. krakowskie  
19 woj. krośnieńskie  
25 woj. nowosądeckie  
33 woj. przemyskie  
35 woj. rzeszowskie  
42 woj. tarnobrzeskie  
43 woj. tarnowskie

#### 7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie  
08 woj. częstochowskie  
14 woj. katowickie  
27 woj. opolskie

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	66	18	16	1125
Płeć				
Mężczyźni	70	16	14	533
Kobiety	62	19	19	592
Wiek				
18-24 lat	54	20	25	161
25-34	63	21	16	198
35-44	69	19	12	221
45-54	68	15	17	226
55-64	69	19	12	138
65 lat i więcej	69	14	17	182
Miejsce zamieszkania				
Wies	67	18	16	420
Miasto do 20 tys.	78	14	8	119
od 21 do 100 tys.	62	20	18	221
101-500 tys.	63	18	20	224
501 tys. i więcej mieszk.	63	18	19	141
Region				
Północny	66	15	19	118
Zachodni	67	18	15	128
Środkowozachodni	67	15	18	182
Środkowy	67	19	14	202
Wschodni	63	24	14	136
Południowo-wschodni	64	18	18	162
Południowo-zachodni	65	18	17	196
Wykształcenie				
Podstawowe	62	18	19	344
Zasadnicze zawodowe	59	22	19	289
Średnie	69	17	14	388
Wyższe	81	8	11	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	86	5	8	87
Prac. umysł. niż. szczebla	67	16	17	122
Pracownicy fiz. - umysł.	64	25	11	68
Robotnicy wykwalifikowani	65	25	10	115
Robotnicy niewykwalifik.	69	19	12	61
Rolnicy	65	22	13	47
Pracujący na własny rach.	72	3	24	50
Bierni zawodowo				
Renciści	57	21	22	162
Emeryci	72	14	14	212
Uczniowie i studenci	59	22	19	67
Bezrobotni	49	24	27	88
Gospodynie domowe i inni	56	16	27	45
Pracuje w:				
sferze budżetowej	73	14	12	131
sekt. państw., publicznym	65	19	16	111
sp. właśc. pryw. i państwa	72	23	5	90
sekt. pryw. poza rolnictw.	68	16	17	192
prywatnym gosp. rolnym	67	22	11	51
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	63	15	21	206
276 - 399	60	22	17	171
400 - 549	67	21	11	246
550 - 799	71	15	14	165
Powyżej 799 zł	76	9	16	135
Ocena własnych war. mater.				
Złe	58	20	22	341
Średnie	68	19	13	492
Dobre	71	14	15	292
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	77	14	8	65
Raz w tygodniu	68	19	13	584
Kilka razy w miesiącu	60	21	19	167
Kilka razy w roku	59	16	25	196
W ogóle nie uczestniczy	65	14	21	113
Poglądy polityczne				
Lewica	77	10	13	262
Centrum	57	23	20	321
Prawica	78	11	11	309
Trudno powiedzieć	48	29	23	229

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

	(%)								
	AWS	PSL	ROP	SLD	UP	UW	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	8	4	28	8	12	3	13	736
Płeć									
Mężczyźni	21	10	5	32	8	13	2	10	372
Kobiety	25	7	4	24	8	12	4	16	365
Wiek									
18-24 lat	18	3	1	31	8	28	0	11	86
25-34	19	7	4	24	11	14	4	16	125
35-44	21	10	4	21	11	11	3	10	151
45-54	22	7	6	33	8	15	3	6	153
55-64	29	9	6	22	7	7	3	16	96
65 lat i więcej	30	12	5	24	1	3	3	21	125
Miejsce zamieszkania									
Wieś	24	18	5	21	10	4	3	15	279
Miasto do 20 tys.	28	7	5	32	5	7	5	15	92
od 21 do 100 tys.	23	2	5	31	9	20	2	9	136
101-500 tys.	19	1	4	35	7	21	2	11	139
501 tys.i więcej mieszk.	25	0	4	30	6	19	3	13	89
Region									
Północny	27	4	6	32	7	13	3	8	78
Zachodni	29	5	8	22	10	9	0	17	87
Środkowozachodni	15	11	2	33	9	13	5	12	121
Środkowy	18	10	5	29	8	14	2	14	135
Wschodni	35	11	7	17	7	3	1	18	85
Południowo-wschodni	25	16	4	20	8	8	4	14	104
Południowo-zachodni	21	2	1	36	7	20	3	9	128
Wykształcenie									
Podstawowe	30	12	4	18	8	4	2	21	214
Zasadnicze zawodowe	25	14	7	24	9	5	4	13	170
Średnie	21	2	4	37	7	19	3	8	267
Wyższe	11	7	1	33	10	27	3	8	85
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	13	7	3	28	12	30	3	4	75
Prac.umysł.niż.szczebla	15	2	2	50	5	14	0	12	82
Pracownicy fiz.- umysł.	14	7	4	39	6	16	8	6	43
Robotnicy wykwalifikowani	23	11	1	32	15	5	4	8	75
Robotnicy niewykwalifik.	33	9	15	18	1	8	2	15	42
Rolnicy	18	38	20	4	9	3	0	8	30
Pracujący na własny rach.	29	0	4	19	9	29	8	2	35
Bierni zawodowo									
Renciści	25	13	3	32	7	4	1	15	93
Emeryci	29	8	5	27	3	4	4	20	153
Uczniowie i studenci	28	3	0	21	0	36	0	12	39
Bezrobotni	17	3	2	9	25	20	2	22	43
Gospodynie domowe i inni	41	3	6	14	12	0	3	20	24
Pracuje w:									
sferze budżetowej	22	8	2	39	7	12	3	7	96
sekt. państw., publicznym	17	6	2	39	12	13	2	9	72
sp. własc. pryw. i państwa	12	13	7	35	9	12	3	9	64
sekt. pryw. poza rolnict.	23	2	5	25	7	24	4	9	130
prywatnym gosp. rolnym	17	38	18	7	11	3	0	7	34
Dochody na jedną osobę									
Do 275 zł	23	13	9	17	14	2	2	20	131
276 - 399	24	12	2	26	9	10	4	14	102
400 - 549	26	9	4	30	8	12	2	8	165
550 - 799	23	2	2	45	8	11	2	6	117
Powyżej 799 zł	18	3	6	29	8	26	3	7	102
Ocena własnych war. mater.									
Złe	21	11	6	28	13	4	3	14	197
Średnie	26	9	5	26	7	8	3	16	332
Dobre	21	5	2	31	4	28	3	7	207
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	40	0	15	21	0	9	4	11	50
Raz w tygodniu	30	11	5	19	6	9	3	16	397
Kilka razy w miesiącu	15	7	3	33	13	11	3	16	101
Kilka razy w roku	9	7	1	44	11	23	0	6	115
W ogóle nie uczestniczy	8	4	1	52	9	20	4	2	74
Poglądy polityczne									
Lewica	4	8	0	71	8	6	0	3	202
Centrum	13	10	6	23	15	17	4	12	183
Prawica	50	4	7	3	4	18	5	10	240
Trudno powiedzieć	19	15	3	12	3	4	5	38	111